

Transmurale dementiezorg

1. Eerste signalen in de omgeving
2. Toelichting diagnostiek dementie
3. Traject geheugenkliniek – geheugentraining
4. Ondersteuning voor de omgeving eens de diagnose gevallen is

Welkom!

Wit-gele kruis

Wit-Gele Kruis regio Westkust-Polder

Charlotte Lucidarme (hoofdverpleegkundige)

Nele Hoorne (hoofdverpleegkundige)

Giliam Degraeve (Hoofdverpleegkundige)

Adelheid Beuselinck (referentieverpleegkundige geriatrie)

Trees Devriendt (regiomanager)

Wit-gele kruis

Alledaagse casus

Paul is 65 jaar, woont alleen. Zijn dochter woont in de straat en springt dagelijks binnen. Hij krijgt zorg van de verpleegkundige voor een dagelijkse wondzorg (ulcus onderbeen rechts). De verpleegkundige spreekt een verzorgingsuur af, maar Paul is vaak niet thuis op de afgesproken momenten.

Paul neemt Amoxicilline, Asaflow® en Paracetamol. We merken dat hij deze niet systematisch inneemt omdat de medicatiebox nog vaak gevuld is. Bij het laatste bezoek was hij in paniek. Hij zei dat er vreemde mensen waren langs geweest om hem te beroven.

Observaties in de thuiszorg

1. Vast stellen van een '**niet pluis gevoel**' door zaken die we **objectief** observeren.

bijvoorbeeld:

- medicatie vergeten innemen
- patiënt niet thuis
- wantrouwig
- verwardheid
- vergeet te eten, eten blijft staan in de frigo
- chaos in huis

Wat brengt dit bij ons teweeg in de eerstelijnszorg?

- Met de patiënt?
- Met de mantelzorger?
- Met de verpleegkundige - zorgkundige?

Observaties in de thuiszorg

2. De bevraging bij de arts of we een **MMSE** en **kloctest** mogen afnemen. (referentie verpleegkundige geriatrie)

Ook de geheugenkliniek kan deze testen doen.

Observaties in de thuiszorg en wat dan?

3. De resultaten worden binnen de week **gedetailleerd** teruggekoppeld aan de arts, verpleeg- en zorgkundigen. (detailscore)

De referentie verpleegkundige geeft de resultaten per mail in een bijlage door aan de huisarts.

Resultaten MMSE en kloktest

MMSE versie Camdex R/N			
<i>'Ik ga u nu een aantal vragen stellen die te maken hebben met uw geheugen en uw concentratie. Sommige van deze vragen kunnen nogal gemakkelijk lijken, anderen kunnen moeilijk zijn, maar we moeten aan iedereen dezelfde vragen stellen'</i>			
Oriëntatie: Tijd			
Welke dag van de week is het?	VRIJDAG	0, 1	Score 1/1
Wat is de datum vandaag? Is vraag 2 tem 4 samen			
Dag	09/06/23	0, 1	1/1
Maand		0, 1	1/1
Jaar		0, 1	1/1
Welke seizoen is het?*	lente	0, 1	1/1
Oriëntatie: Plaats			
Kunt u mij zeggen waar we nu zijn? Bijv. in welke land zijn wij nu?	Belgie	0, 1	1/1
Kunt u mij zeggen waar we nu zijn? Bijv. in welke provincie zijn wij nu?	W. Ovl.	0, 1	1/1
Hoe heet de stad / het dorp waar we nu zijn?	Keune	0, 1	1/1
Op welke verdieping van het gebouw zijn wij nu? (of op welke afdeling van het gebouw zijn wij nu?)	gelijkvlo	0, 1	1/1
Hoe heet het hier? Hoe heet dit gebouw ? Of: Wat is het adres hier? *		0, 1	1/1
Taal: Expressie – benoemen			
Laat het potlood zien: Hoe noemt men dit / hoe heet dit? *			
Laat het polshorloge zien: Hoe wordt dit genoemd / hoe heet dit?		0, 1, 2	2/2
Taal: Expressie – nazeggen/herhalen			
Ik ga nu iets zeggen (een beetje een rare zin) en zou graag willen dat u dit dan herhaalt/nazegt:*			
'Noch vis, noch vlees'		0, 1	1/1
Geheugen: Registratie			
Ik ga nu drie dingen noemen. Nadat ik alledrie gezegd heb, wil ik dat u ze herhaalt. Onthoud goed wat het was, want over een paar minuten vraag ik u ze nog een keer te noemen.			

Begeleidende brief aan de Huisarts

Beste,

Ik ben vandaag langs geweest bij patiënt Nr voor de afname van een MMSE en klokttest

MMSE: totaalscore 24/30; korte termijngeheugen verstoord

Klokttest: verstoord!

- Teken een cirkel: oke
- Schrijf alle cijfers van de wijzerplaat in de cirkel: nt correct, cijfers van de klok tot 24u
- Zet de wijzer op 10 voor 11: niet oke

Ik vernam tevens van meneer dat ze erg gestimuleerd moet worden om te eten.

Wegens urineverlies draagt mevr. incontinentiemateriaal, hiervoor werd recent Betmiga opgestart.

Heeft patiënt recht op het klein forfait voor onbehandelbare incontinentie?

Indien gewenst, is het mogelijk om de aanvraag voor haar in te vullen?

De mantelzorgers heeft momenteel geen externe hulp, is wel tevreden met het bezoek van de vpk 1x per week voor een wekelijks toilet van zijn vrouw. Hij zegt dat het voorlopig gaat.

Hartelijke groeten

Adelheid Beuselink | Verpleegkundige - Referentieverpleegkundige Geriatrie-Dementie-Incontinentie

Adelheid.Beuselink@WGKWVL.be | M. 0496190377

Wit-Gele Kruis West-Vlaanderen vzw
Brugse Steenweg 59 bus A | 8630 Veurne
T. 050-63 45 50 | F. 058-31 21 35
www.witgelekruis.be/privacy-policy

Trots op ons **diamanten**
Qualicor - kwaliteitslabel

www.witgelekruis.be

Wit-gele kruis

Wit-gele kruis huisstijl presentatie

Geheugenstoornissen

- Dementie is een van de belangrijkste epidemieën!
 - In Vlaanderen (2020): ca **140 000** mensen met diagnose dementie.
 - **Verdubbeling** in **2070** te verwachten als gevolg van vergrijzing!
 - **Exponentiële** groei: jaarlijks wereldwijd 10 miljoen mensen met nieuwe diagnose dementie
- De kans is **1 op 5** dat iemand in zijn leven dementie krijgt.
 - Ruim **20%** van de mensen **boven de 80 jaar** heeft dementie.
 - Ruim **40%** van de mensen **boven de 90 jaar** heeft dementie

Geheugenstoornissen

- Pas **2 tot 3 jaar** na de eerste tekenen wordt de diagnose gesteld door een arts.
 - Op jonge leeftijd dubbel zo lang!
- **70%** van de mensen met dementie verblijft thuis.
 - belang van mantelzorgers

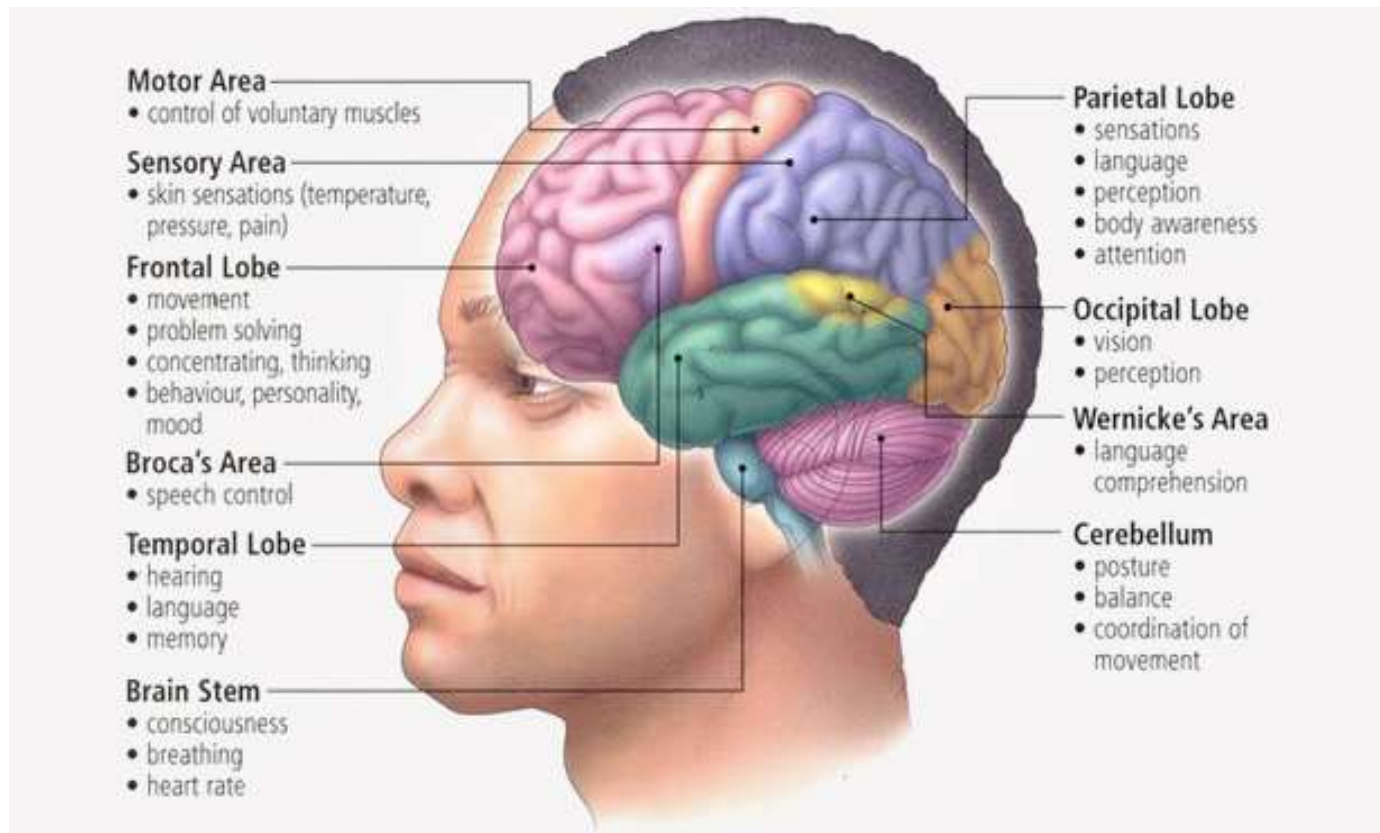

Geheugenstoornissen

- **Vroege diagnostiek** belangrijk!
 - Diagnose grote impact op gezin en omgeving
 - Tijdige ondersteuning op maat, meer kans op kwaliteitsvol leven
- **Omkadering – niet-medicamenteuze** aanpak vaak belangrijker dan medicatie

1. Neuro-anatomie

1. Neuro-anatomie

- Corticale structuren:

1. Prefrontale cortex
2. Hippocampus
3. Taaldomeinen (Broca en Wernicke)

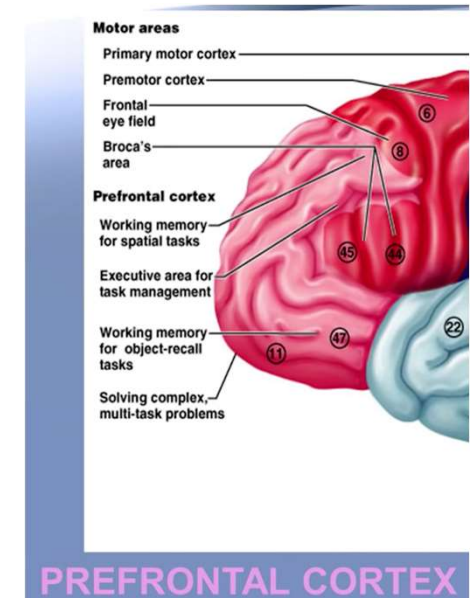
- Subcorticale structuren:

1. Witte stof
2. Basale ganglia
3. Thalamus
4. Amygdala

1. Neuro-anatomie

1. Prefrontale cortex

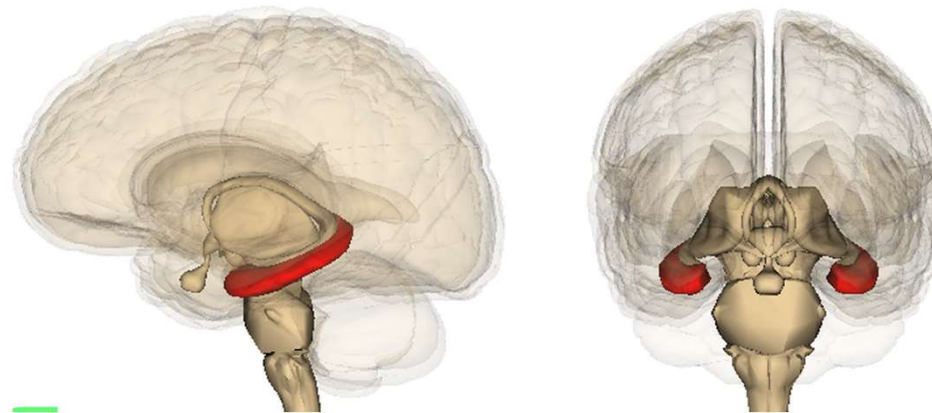
- Meest complex en ontwikkeld gedeelte van de hersenen.
- *"waar ons verstand zit"* → complex cognitief gedrag, beslissingen maken, sociaal gedrag, personaliteit
- *Werkgeheugen*
- *Opslaan en oproepen* van herinneringen

1. Neuro-anatomie

2. Hippocampus:

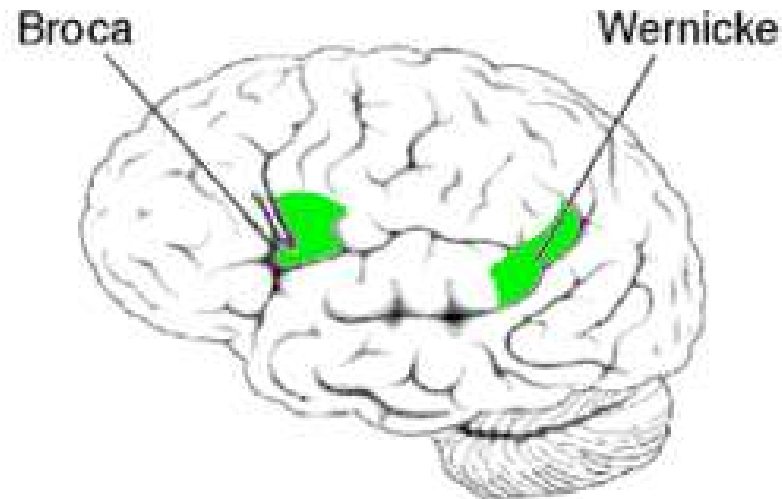
- Kritische structuur voor aanmaken nieuwe herinneringen + context (episodisch geheugen)
- Werkgeheugen

1. Neuro-anatomie

3. Taalfunctie:

- Broca: motorische spraak
- Wernicke: sensorisch

1. Neuro-anatomie

• Subcorticale structuren:

1. Witte stof:

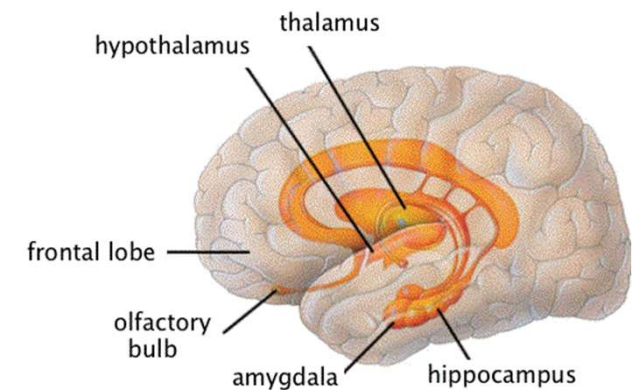
- Verbindingen tussen kwabben – tussen hemisferen
- Integratie van informatie
- “snelheid”

2. Thalamus:

- Integratie van informatie, laatste tussenstap alvorens signalen naar cortex gaan.
- (Aandacht)

3. Amygdala:

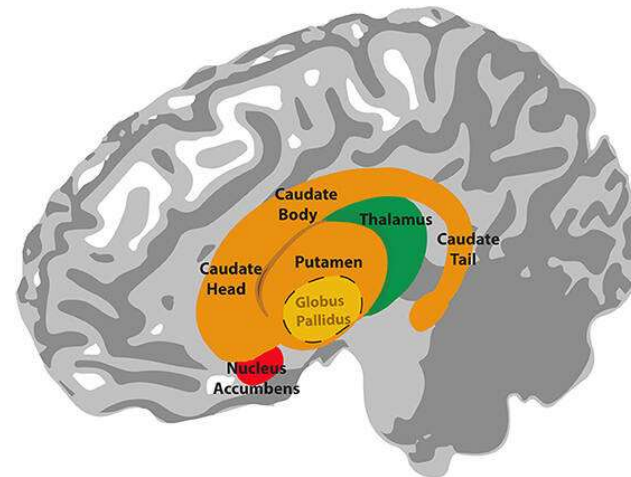
- betrokken bij respons op stress/angst – emotioneel geheugen – eetgedrag

1. Neuro-anatomie

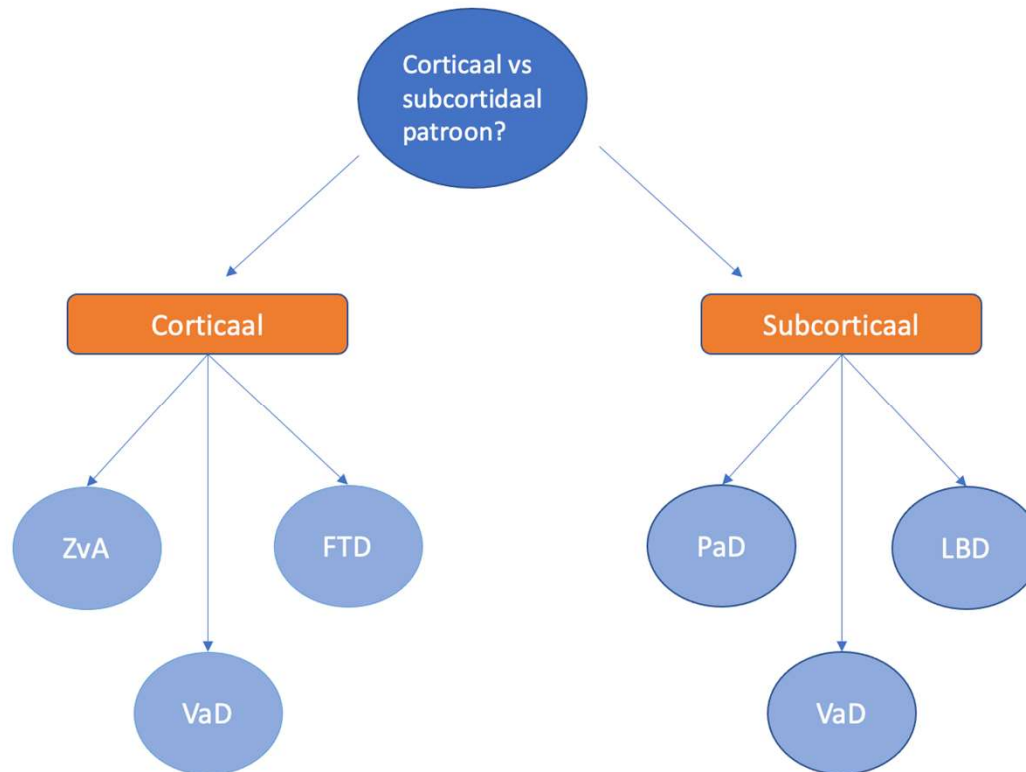
4. Basale ganglia

- Primair betrokken bij motorische actie: start-stop-moduleren
- Ook betrokken bij executief functioneren: beslissingen maken, aandacht, probleem oplossend vermogen.

2. Cognitieve profielen

- Indeling = MOEILIJK !
→ Veel overlap onderling, ook owv circuits tussen verschillende hersendomeinen!

2. Cognitieve profielen

• Corticaal

- Vooral aantasting van **taal** en **geheugen** maar ook apraxie, gestoorde visueel-ruimtelijke vaardigheden, persoonlijkheidsverandering
- **Profielen:**
 1. Ziekte van Alzheimer
 2. Fronto-temporale dementie – gedragsvariant.
 3. Fronto-temporale dementie – talige variant.
 4. Vasculaire dementie

2. Cognitieve profielen

- Subcorticaal

- Vooral aantasting van **aandacht, executieve functies**, visuoperceptuele en visuospatiële functies
- **Oproepingsdysfunctie - traagheid** – baat bij cues
- **Profielen:**
 1. Parkinsondementie
 2. Lewy Body dementie
 3. Vasculaire dementie
 4. Parkinson Plus syndroom

2. Cognitieve profielen

Geheugen	Corticaal	Subcorticaal
nieuwe informatie	amnesie; leerdefect met gestoorde herkenning	trage opname; defect actief ophalen uit geheugen met relatief goede herkenning
info uit het verleden	aflopende gradiënt	vlakke gradiënt

Belangrijk:

- Vasculaire dementie kan heterogeen beeld geven
- Depressie uit zich meest als een subcorticaal patroon

3. Diagnostiek

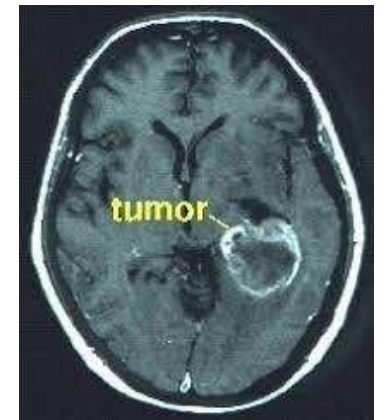
- Diagnose wordt gesteld **door combinatie van:**

- Anamnese – hetero-anamnese
- Neuropsychologische testing
- Beeldvorming

- **Differentiaal diagnose:**

!! Niet iedere geheugenstoornis op oudere leeftijd = dementie !!

- Infecties
- Ionenstoornissen (hypoNa)
- Schildklierproblemen
- Vitaminetekorten
- Medicatie!!! (slaapmedicatie – pijnstillers – anticholinergica...)
- Depressie – angststoornissen!
- Tumor – bloeding – CVA

3. Diagnostiek

1. Anamnese - hetero-anamnese:

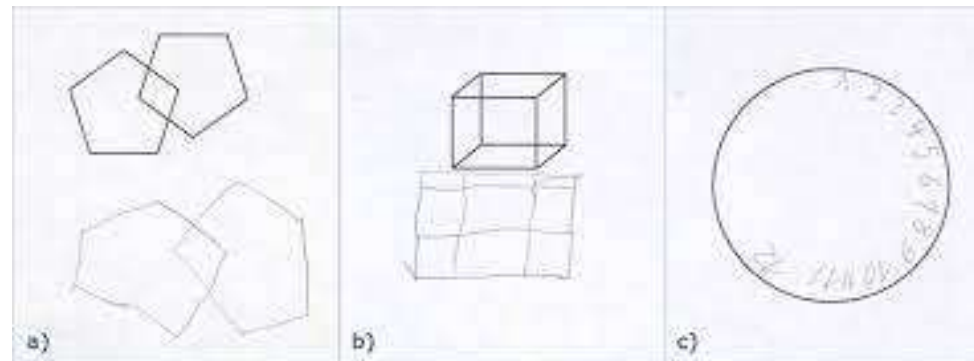
- Grondig nagaan **wanneer – welke problemen – impact** op dagelijks leven
- **Hetero-anamnese** zeker nodig om volledig plaatje te hebben!
- Biografische anamnese: al moeilijkheden om verhaal te vertellen?
Geboortedatum, namen van kinderen?

3. Diagnostiek

- NPO:

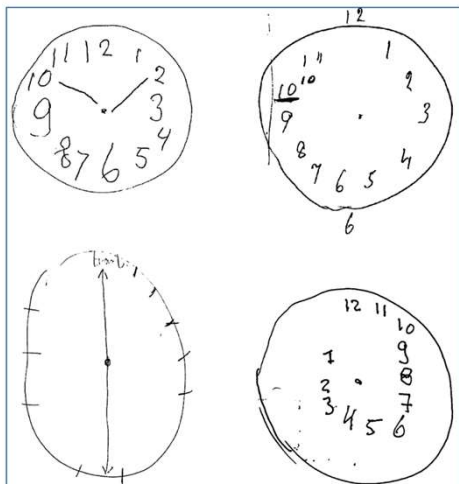
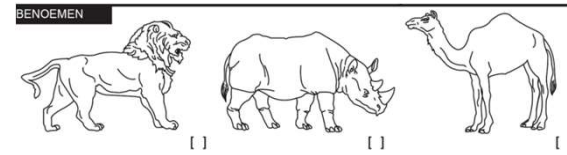
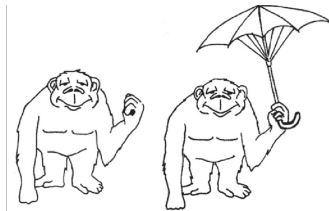
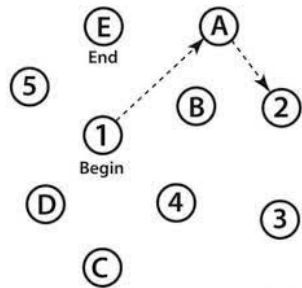
- **Combinatie** van testen, afhankelijk van draagkracht, medewerking tijdens onderzoeken.
- Gedrag (al dan niet gepast gedrag) en stemming
- Bij uitvoeren van de testing: inzet? Vlotheid? Snelheid? Visus/gehoorproblemen?
- MMSE/ MOCA / COTESS / VAT /...
- Testing is 1 **momentopname**, informatiever is vaak de evolutie/verandering in tijd.

3. Diagnostiek

Domein	Functie	Voorbeeld
A. Aandacht	Subcorticale /(corticale) functie	Cijfers achteruit (bv MOCA) Serieel aftrekken Trailmaking
B. Geheugen	Corticale functie	Oriëntatie Woordjes herhalen + na 5min Figuren VAT
C. Taal	Corticale functie	Lezen opdracht Zin schrijven Benoemen
D. Visueel-ruimtelijk en – constructief functioneren	{Sub}corticale functie	Vijfhoek – kubus Kloktest
E. Executieve functies	{Sub}corticale functie	Trailmaking Overeenkomst 2 voorwerpen (abstract redeneren) Rekenen

3. Diagnostiek

GEHEUGEN			GEZICHT	FLUWEEL	KERK	MADELIEF	ROOD	Geen punten	
Lees de woorden op, proefpersoon moet ze nazeggen. Neem 2 maal af. Laat ze na 5 min. opnieuw opnoemen.		1e afname							
		2e afname							
AANDACHT		Lees de rij cijfers op (1 cijfer/sec). Proefpersoon moet ze in dezelfde volgorde nazeggen [] 2 1 8 5 4							_ / 2
		Proefpersoon moet ze in omgekeerde volgorde nazeggen [] 7 4 2							

3. Diagnostiek

- Beeldvorming:

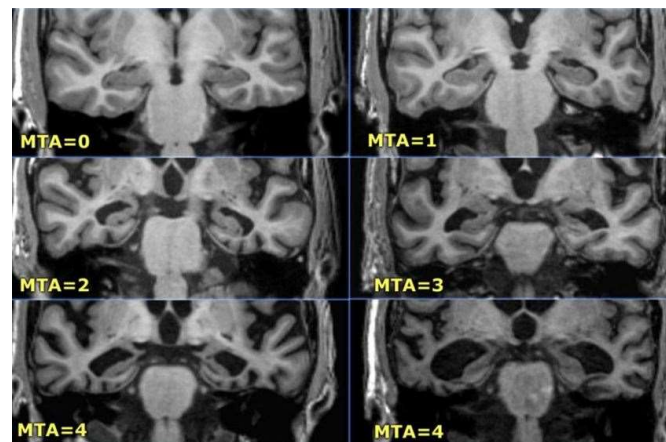
- **NMR** eigenlijk de voorkeur, veel gedetailleerdere beelden
- **Te evalueren:**
 - Globale corticale atrofie (GCA)
 - Focale corticale atrofie:
 - Bv MTA (mediale temporaalkwab), Fazekasschaal (witte stof)
 - Vasculaire letsels - strategische infarcten (in regio's die betrokken zijn bij cognitie of in verbinding staan met betrokken regio's)

3. Diagnostiek

- Globale corticale atrofie (GCA)

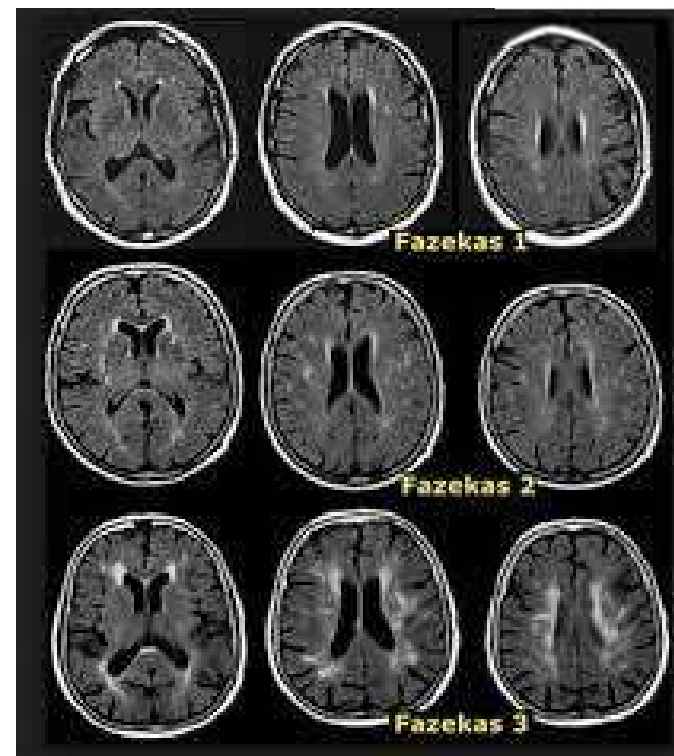
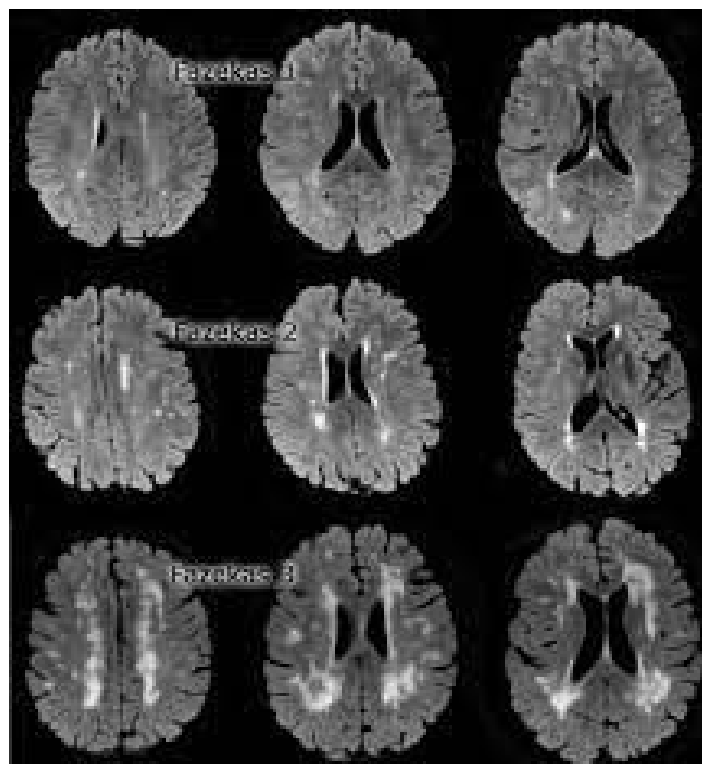

- MTA schaal

Beeldvorming

- Fazekasschaal:

3. Verschillende types

- Ziekte van Alzheimer

- **Geheugen- en leerstoornis** met beperkte executieve uitval

- Deficiet in verwerving en opslaan/retentie van nieuwe info, verminderd leervermogen bv omgaan met nieuwe apparaten.

- Patroon van versneld vergeten, zowel bij oproepen als herkennen, doch in beginfase kan herkenning nog (vrij) goed zijn, zeker bij hoger opgeleiden

- Oriëntatie in tijd: vroeg gestoord of moeizaam

- Stoornissen **andere cognitieve domeinen:**

- Taal: woordvinding
 - Perceptoruimtelijke en constructieve tekorten
 - Apraxie

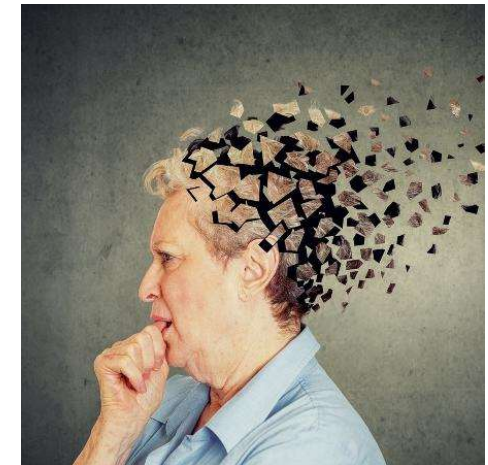
3. Verschillende types

- Vasculaire dementie

- A. Corticale vasculaire dementie

- Cognitief profiel bepaald door aangedane regio

- Inprentingsstoornis
 - **Gestoord oproepen**
 - Relatief behoud van herkenning
 - **Gepaard gaande met andere corticale tekenen**
 - Afasie
 - Apraxie
 - Agnosie
 - Visuospatiële en visuconstructieve moeilijkheden
 - Executieve disfunctie, doch minder uitgesproken dan bij subcorticale VaD, behalve als aangedane regio gelegen is in (pre)frontaalkwab

3. Verschillende types

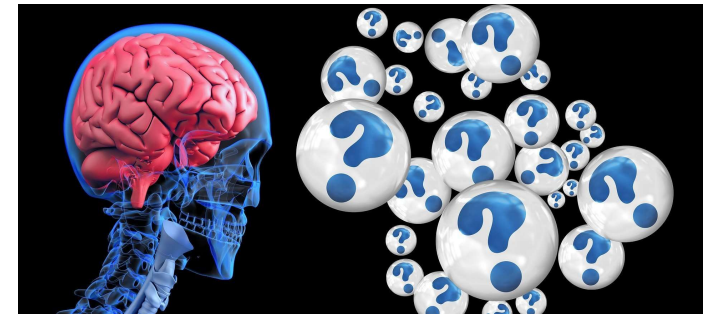
- Subcorticale vasculaire dementie
 - **Executieve dysfunctie** > geheugenstoornissen
 - Vertraagde informatieverwerking
 - Problemen op het vlak van initiatie, planning, abstraheren
 - Episodische geheugenstoornis minder uitgesproken dan bij ZvA
 - Oproepingsproblemen
 - Herkenning > oproeping: baat bij cues
 - Aandacht vaak ook aangetast waardoor fluctuerende resultaten

3. Verschillende types

- Fronto-temporale dementie

GEDRAGSVARIANT

- Hoofdcriteria
 - Vroege achteruitgang in sociaal gedrag
 - Vroege stoornis in regulatie van gedrag
 - Vroege emotionele onverschilligheid
 - Vroeg verlies van inzicht
- Tijdslijn symptomen
 - Persoonlijke- en gedragsveranderingen < cognitie
 - Executieve stoornissen < geheugenstoornissen
- Leren en geheugen
 - Tijdsoriëntatie: meestal goed behouden
 - Bij NPO geheugenprestaties lager rel. nr. leeftijd en opleiding ≠ significant afwijkend.
→ beperkte cognitieve inzet, verhoogde afleidbaarheid en executieve stoornissen
 - Beter bij aanbieden van structuur of cues

3. Verschillende types

- Alcoholgerelateerde geheugenstoornis

Domein	Stoornis
Aandacht/informatieverwerkingsnelh - Basaal - Executief	- +++
Geheugen: - Inprenten - Oproepen - Herkennen	+++ +++ +++
Taal: - Spraak - Benoeming objecten - woordkennis	
Visuospatiële functies - Visuoperceptueel - Visuoconstructief	++
Executieve functies	+++
Sociale cognitie: - gedragsstoornissen - emotie	

3. Verschillende types

- Parkinson dementie / Lewy Body Dementie

- Motore symptomen
- Niet- motore symptomen
 - **Cognitieve stoornissen** à dementie
 - *Executieve stoornissen* en *traagheid* staan op de voorgrond
 - Primaire geheugenstoornissen mogelijk, maar meestal secundair t.g.v. executieve tekorten, aandachtsprobleem, traagheid en snelle cognitieve belasting
 - Oproepingsdisfunctie
 - Baat van cues of hints
 - **Angst, depressie, psychotische symptomen, slaapstoornissen**

4. Behandeling

• Niet-medicamenteus

• **Structuur**

- Herkenbare thuisomgeving, dagstructuur, routines.

• **Activering**

- Bewaren + stimuleren huidig niveau van functioneren

• **Hulpmiddelen**

- Hoorapparaat!
- Agenda, oriënterende klok, kalender, speciale telefoon, ...

• **Sociale omkadering!!**

- Case-management (in Ndl) zorgt voor uitstel institutionalisering!

4. Behandeling

• Medicamenteus:

1. Cholinesteraseremmers:

- Donepezil – Galantamine - Rivastigmine
- 1/3 primaire non-responder !
- Indicatie:
 - Geringe – matig ernstige dementie obv Ziekte van Alzheimer / mengbeeld
- Effect:
 - Beperkt effect op cognitie en functioneel en ‘globale indruk’
 - Tijdelijke stabilisatie/verbetering
 - Geen bewezen effect op institutionalisering!
- Bijwerkingen:
 - Gastro-intestinaal
 - Bradycardie – duizeligheid – syncope- hoofdpijn

4. Behandeling

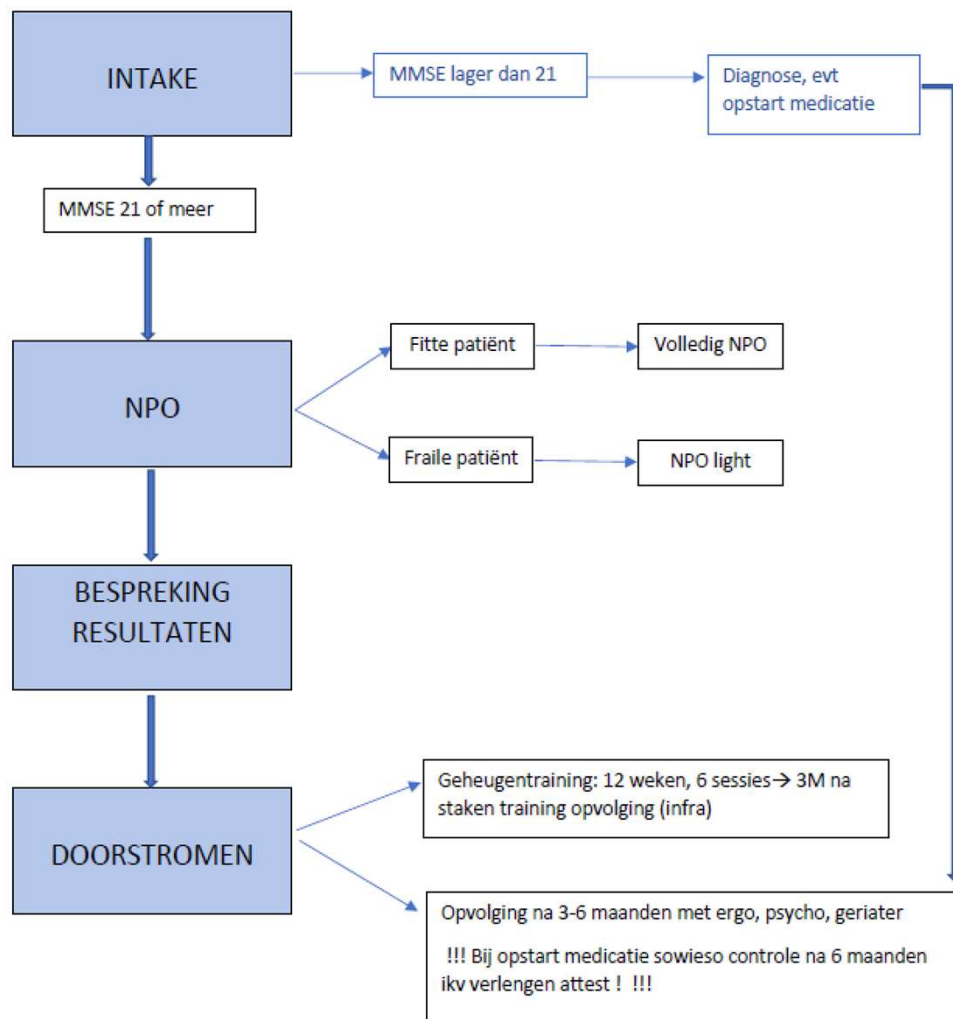
2. Memantine:

- Indicatie:
 - Matige tot ernstige ziekte van Alzheimer
- Effect:
 - "Globale klinische indruk"
 - Functioneel
 - Beperkte relevantie !

- **NB:** Rivastigmine effect in gedragsproblemen van Lewy Body Dementie – Parkinson Dementie (cognitie – gedrag – ADL)

Geheugenkliniek

Geheugenkliniek

2. Opvolgingstraject:

- **Geheugentraining:** zie verder
- **Opvolging** na 3 of 6 maand afhankelijk van hulpvraag / sociale situatie
 - Praktisch ergo advies
 - Nazicht geriater
 - Mantelzorggesprek via psychologe
 - Labo/ECG/MMSE zo nodig voor medicatie
- Afhankelijk van noodzaak: inschakelen sociale dienst, logopedie, dietist, verwijzen ondersteuning externe partners

Voor wie? Doelgroep

- Personen met de diagnose dementie. Na NPO onderzoek.
- Personen die thuis wonen.
- Personen hoeven geen 75+ te zijn. (Bv: jongdementie)
- Geen WZC bewoners.

Wat, wanneer, hoelang?

- 6 sessies bij de ergotherapeut ± 1 uur.
- Iedere 2 weken gedurende 3 maanden.
- Her evaluatie 3 maanden na stop van het trainingstraject op het geriatrisch dagziekenhuis, waarbij de patiënt en de mantelzorger de arts, de psycholoog en de ergotherapeut ziet.

Dit kan ieder kalenderjaar herhaalt worden.

Doel van de geheugentraining

- 4-pijlers = TOTAAL AANPAK vanuit een holistische visie

- Cognitieve vaardigheden trainen + onderhouden
- (Psycho) educatie
- Mantelzorg ondersteuning

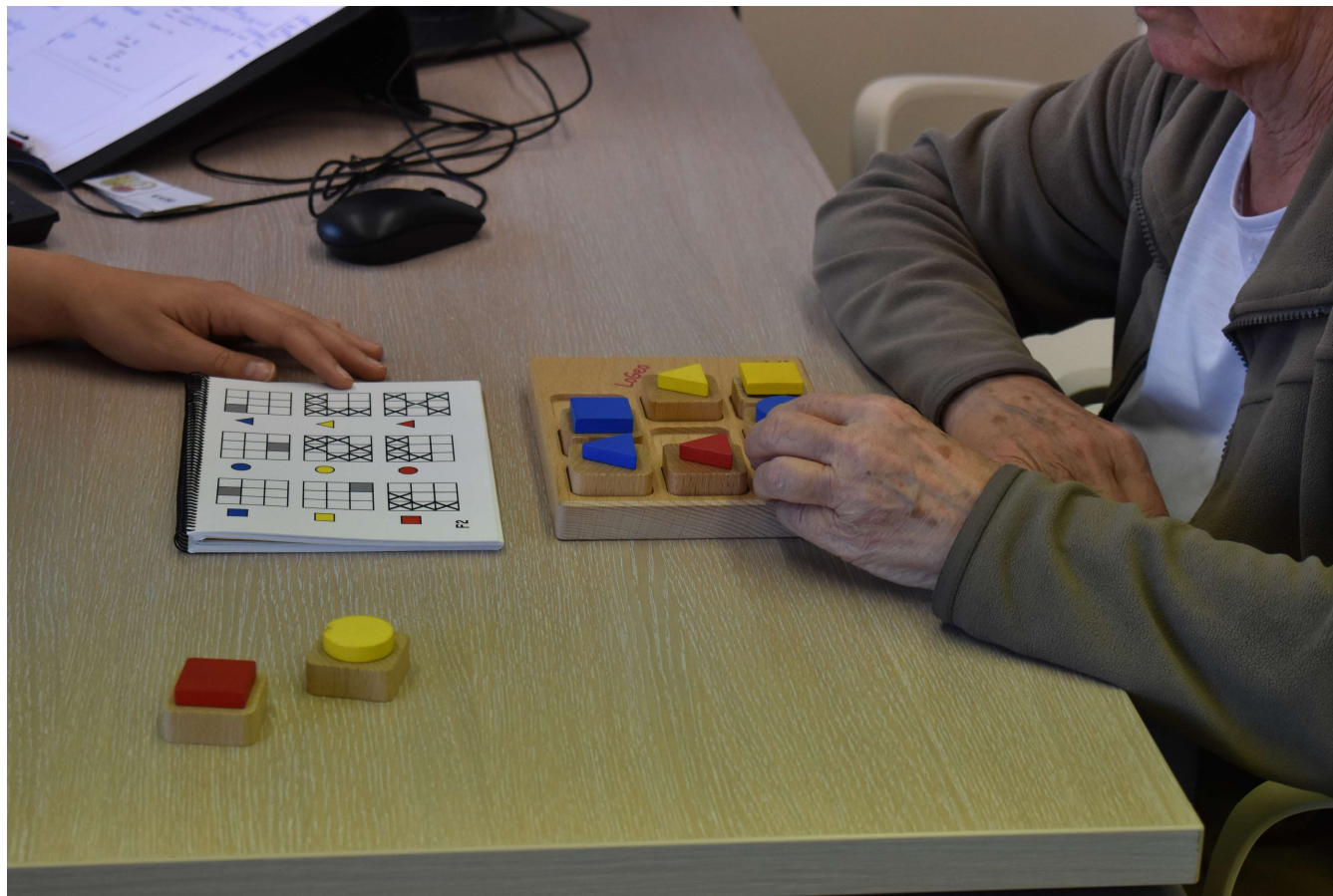
Cognitieve vaardigheden trainen + onderhouden

- Eerste sessie: Intake adhv testing om IADL in kaart te brengen en om patiënt zijn verwachtingen en interesses te weten. Mantelzorger komt ook mee de eerste sessie.
- Trainingssessie wordt afgestemd op de resultaten vanuit het NPO onderzoek en op de verwachtingen van patiënt en mantelzorger.

Cognitieve vaardigheden trainen + onderhouden

- De patiënt krijgt opdrachten om de cognitieve functies en vaardigheden te verbeteren en/of onderhouden:
 - Executieve functies (probleemoplossend denken, plannen en organiseren, respons – inhibitie, flexibiliteit...)
 - Korte termijn geheugen
 - Aandacht en concentratie
 - Perceptie
 - ...
- Huiswerk en thuisopdrachten

Voorbeelden van opdrachten

Voorbeelden van opdrachten

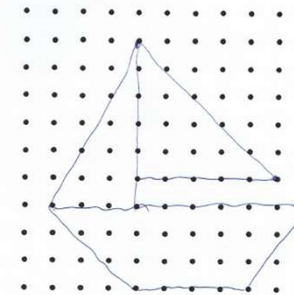
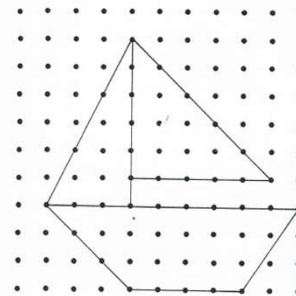
(zelfstandig oefenen)

Synoniemen & antoniemen

Schrijf bij elk woord een synoniem (= een woord met ongeveer dezelfde betekenis) en een antoniem (= een woord met de tegengestelde betekenis).
Bv. verdikken → verzwaren (synoniem) → vermageren (antoniem)

	synoniem	antoniem
dik	zwaar	maag
kalm	serieus zenuwachtig	zenuwachtig
doodgaan	sterven	geboren worden
ontwaken	wakker worden	inslapen
rijk	vermogend	arm
slim	opslipen	dom
bewolkt	donker somber	helder
lawaai	leven	stijf
trouwen	huwen	verloven
snel	sap	traag
beminnen	lijfhebben	haten
lopen	rennen	stilstaan
krijgen	bekomen	geven
repareren	repareren	kapot maken
spreken	vertellen	zwijgen
antwoord	reageren	kraag
gevolg	naspeel	nazet
onthouden	inhouden	vergeten

Concentratieoefeningen (2e niveau) zeilboot

Taal – Band 1

Blad 107

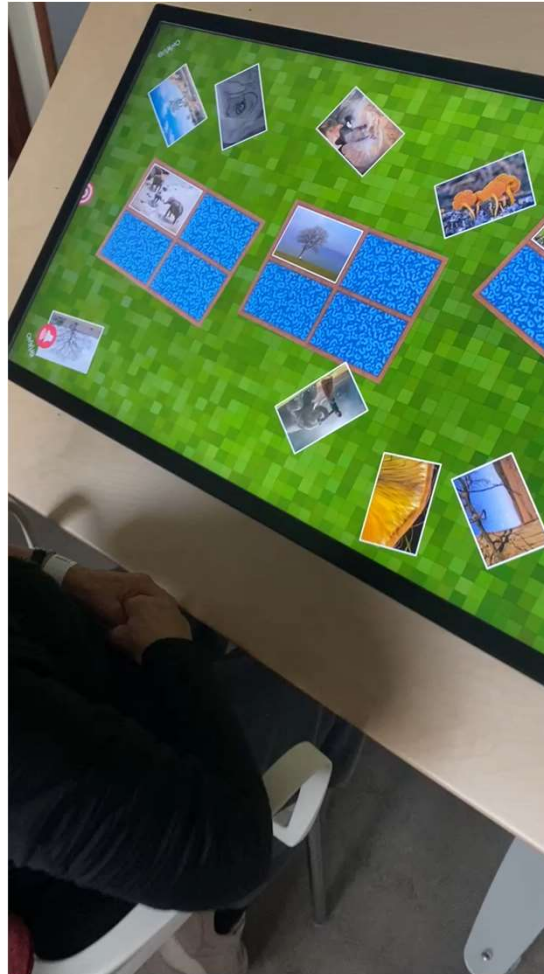
Voorbeelden van opdrachten

Voorbeelden van opdrachten

Voorbeelden van opdrachten

(Psycho)educatie

Is een methodiek waarbij we de patiënt en /of familie uitleg geven over de diagnose en ze hiermee kunnen omgaan.

Trainingssessies voorbeelden:

- Gestructureerde dag/weekplanning opmaken, geheugensteuntjes bieden.
- Klok lezen en interpreteren
- Herinneringsboek
- Geheugenopdrachten (vb boodschappenlijst)

Voorbeelden van een dag/weekplanning

week 52

zaterdag

1 januari 2022

☀️ ochtend

☀️ middag

☀️ avond

Voorbeeld van een geheugenondersteuning

Boodschappen

GROENTEN & FRUIT	ZUIVEL
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
VLEES, VIS & VEGA	BROOD & GEBAK
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
DRANK & SNACKS	OVERIGE
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
HUISHOUDEN	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____
☐ _____	☐ _____

BONT

Voorbeeld van klok lezen + interpreteren

<p><i>kwart 4</i></p> <p>☐ 16 h 45 min ☒ 15 h 45 min ☐ 17 h 15 min</p>	<p><i>7u32</i></p> <p>☒ 18 h 32min ☐ 19 h 32 min ☐ 7 h 32 min</p>	<p><i>zon 2</i></p> <p>☐ 13 h 10 min ☒ 14 h 20 min ☐ 15 h 20 min</p>
 <p>☒ 12 h 30 min ☐ 13 h 20 min ☐ 1 h 20 min</p>	 <p>☐ 16 h 35 min ☒ 15 h 40 min ☐ 3 h 40 min</p>	<p><i>voor 7</i></p> <p>☐ 18 h 45 min ☐ 18 h 55 min ☒ 7 h 55 min</p>
<p><i>7u27</i></p> <p>☒ 19 h 27 min ☐ 8 h 30 min ☐ 20 h 27 min</p>	 <p>☐ 8 h 12 min ☐ 8 h 10 min ☒ 8 h</p>	 <p>☐ 22 h 37 min ☒ 10 h 37 min ☐ 11 h 37 min</p>

Mantelzorger(s) ondersteunen

- Psycho educatie.
- Draagkracht en draaglast in kaart brengen.
- Me –Time voor mantelzorger
- Mantelzorg gesprek via de psycholoog
- Thuisbegeleiding via Foton voor personen met dementie

Multidisciplinaire opvolging + nazorg

- **Terugkoppelingsmoment in de laatste sessie:**
 - Een evaluatiemoment.
 - Met mantelzorger erbij.
 - Omkadering thuis? Al dan niet contact opnemen met de sociale dienst.
 - Mogelijke dagbesteding, activiteiten bespreken.
- **Her evaluatie na 3 maand, wanneer training traject gestopt is.**

Foton

expertisecentrum
dementie

Foton
expertisecentrum
dementie

Expertisecentrum dementie en thuisbegeleiding Foton

Leentje Vanderniepen
Ergotherapeut/Gerontoloog
Consulent ECD Foton, Brugge

Inhoud

Ondertitel

1. Voorstelling Expertisecentrum dementie Vlaanderen
2. Voostelling Expertisecentrum dementie Foton
3. Voorstelling Thuisbegeleiding Foton
4. Richtlijn diagnostiek van dementie in de huisartsenpraktijk.
5. Referentie artsen in de thuiszorg – ELZ
6. RECD ten dienste van de huisartsen.

1. Expertisecentrum dementie Vlaanderen

Kennismaking

- 1 overkoepelend centrum: Expertisecentrum Dementie Vlaanderen (EDV)
- **Krachtig samenwerkingsverband**
▼ 9 regionale expertisecentra dementie.
- Partnerorganisatie(s) van de Vlaamse Overheid – verankerd in het woonzorgdecreet.
- Directeur: Jurn Verschraegen
- **Opdracht: Maatwerk bieden op alle domeinen die bijdragen aan een betere dementiezorg.**
 - Communicatie aanbod
 - Ondersteuning
 - Beleidspartner
 - Info & advies
 - Sensibilisering
 - Vorming
 - Ondersteunen van dementievriendelijke projecten
 - Wetenschappelijke en praktische informatie

1. Expertisecentrum dementie Vlaanderen

Een greep uit het aanbod

Vlaams documentatiecentrum dementie

Documentatiecentrum dementie

In het Vlaams documentatiecentrum dementie vindt u boeken, jeugdboeken, artikels, brochures, ... Voor mensen met beginnende dementie (en iedereen in hun omgeving).

GOED VOOR JE HART = GOED VOOR JE HERSENEN

www.voordeprivaat.be

Hersengezondheid en preventie

Campagnewebsite van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen i.s.m. de Vlaamse overheid, Alzheimer Liga Vlaanderen, Vlaams ApothekersNetwerk en Gezond Leven over preventie en het verminderen van het risico op dementie.

Dementie en nu

zorgen voor de persoon met dementie
zorgen voor jezelf

Dementie en nu

Dementie en nu is een psycho-educatieprogramma dat zich richt naar wie thuis of daarbuiten voor iemand met dementie zorgt.

vergeet dementie onthou mens

een dementievriendelijke aanpak begint met in je hoofd

Vergeet dementie, onthou mens

Het hoofddoel van deze website is het heersende beeld over de aandoening bijstellen tot een beeld waarin de mens centraal staat.

HULPMIDDELEN BIJ DEMENTIE

Hulpmiddelen bij dementie

Onafhankelijke informatie over handige producten die het dagelijks leven makkelijker maken voor personen met dementie en hun mantelzorgers. Ook nuttig voor professionals.

JONG DEMENTIE

Jongdementie

Informatie, advies en hulp voor iedereen die specifiek in aanraking komt met dementie op jonge leeftijd.

Omgaan met dementie

Vragen en behoefte aan informatie of steun groeien mee met de evolutie van de ziekte. Tips en informatie over het zorgproces.

expertisecentrum dementie Vlaanderen

Expertisecentra dementie

De expertisecentra bieden informatie en ondersteuning aan professionals en iedereen die geconfronteerd wordt met dementie.

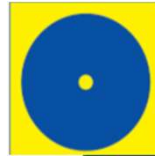
2. Expertisecentrum dementie Foton

Ondertitel

Expertisecentrum dementie

- Documentatiecentrum
- Vorming en advies
- Coaching
- Intervisie
- Navorming referentiepersonen dementie
- Open samenwerking met alle zorgactoren

Gespecialiseerde thuisbegeleiding

- Vanaf vermoeden van dementie of cognitieve stoornissen
- Psychosociale ondersteuning
- Trajectbegeleiding lange termijn.
- Vraag gestuurd

Ontmoetingsmomenten

- Voor personen met dementie en hun mantelzorgers
- Wisselend aanbod half jaarlijks.
- Fotonkoor
- Kopje Troost

2. Expertisecentrum dementie Foton

Ondertitel

- **Betekenis van de naam**
- **Laagdrempelig aanspreekpunt**
 - Vrij toegankelijk elke werkdag van 8u45 – 12u15 en tussen 14u en 17u.
 - Permanentie door onthaalmedewerker/vrijwilliger.
- **Documentatiecentrum – ontlenen is mogelijk.**
- **Vorming en advies**
 - Advies, coaching en intervisie
 - Vorming standaard of op maat
 - Navorming voor referentiepersonen dementie
 - Open samenwerking met alle zorgactoren

2. Expertisecentrum dementie Foton

Ontmoetingsmomenten voor personen met dementie en hun mantelzorgers

- Fotonkoor
- Ontmoetingsmomenten = variërend programma om de 6 maanden.
- Inloophuis – Kopje Troost
- Ontmoetingsavonden voor partners en kinderen.
- Een auteur aan het woord
- ...

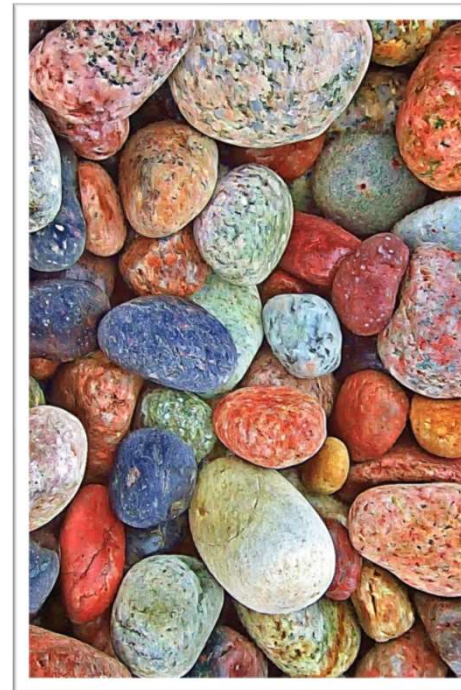
Allemaal onder begeleiding van medewerkers en vrijwilligers van Foton.

3. Gespecialiseerde thuisbegeleiding Foton

Ontmoetingsgroep voor mensen met beginnende dementie

- Begeleiding door klinisch psycholoog en relaxatietherapeut
- 10 momenten verspreid over het jaar
- Doel: lotgenotencontact en delen van draaglast- en kracht.
- Symbool van de steen.

3. Gespecialiseerde thuisbegeleiding Foton

Ondertitel

Wat is gespecialiseerde thuisbegeleiding?

Gespecialiseerde **psychosociale begeleiding** op maat en op het ritme van de persoon met dementie en zijn/haar mantelzorgers(s).

Hoe?

Consulten, huisbezoeken, telefoon, mail.

Wat komt aan bod?

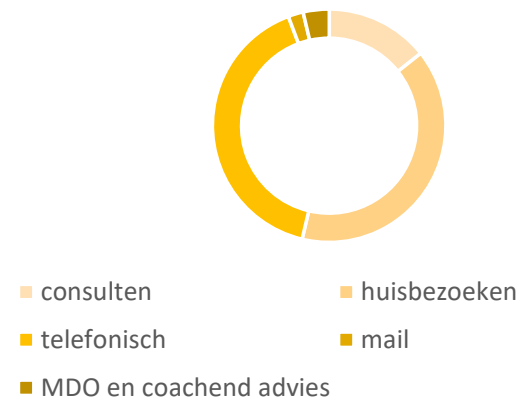
We gaan in op de noden en behoeften van de persoon met dementie zelf en hun mantelzorger(s).
Gesprekken op maat en **op vraag**.

3. Thuisbegeleiding Foton

Enkele cijfers

- **Cijfers - cliëntsituaties**
 - Thuisbegeleiding in 2022
 - 275 unieke gezinnen.
 - 1554 interventies
 - Info & Advies
 - 190 unieke aanmelders
 - 302 interventies
- **Eerste aanmeldingen – 46,2%**
- **Kostprijs – 56,20 euro per jaar**

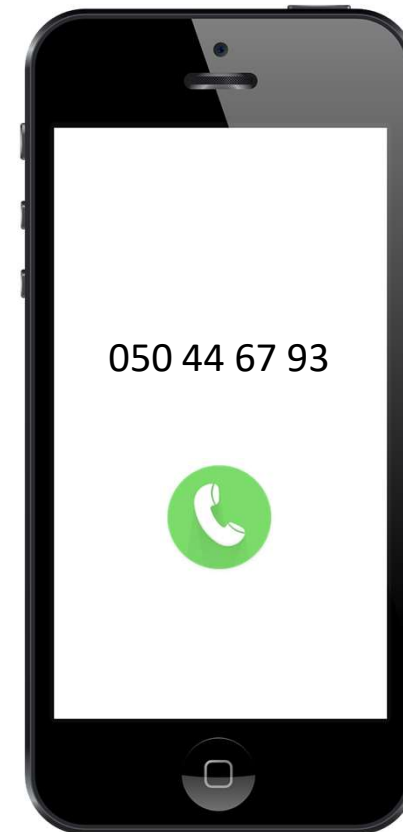
Thuisbegeleiding Foton
2022

3. Thuisbegeleiding Foton

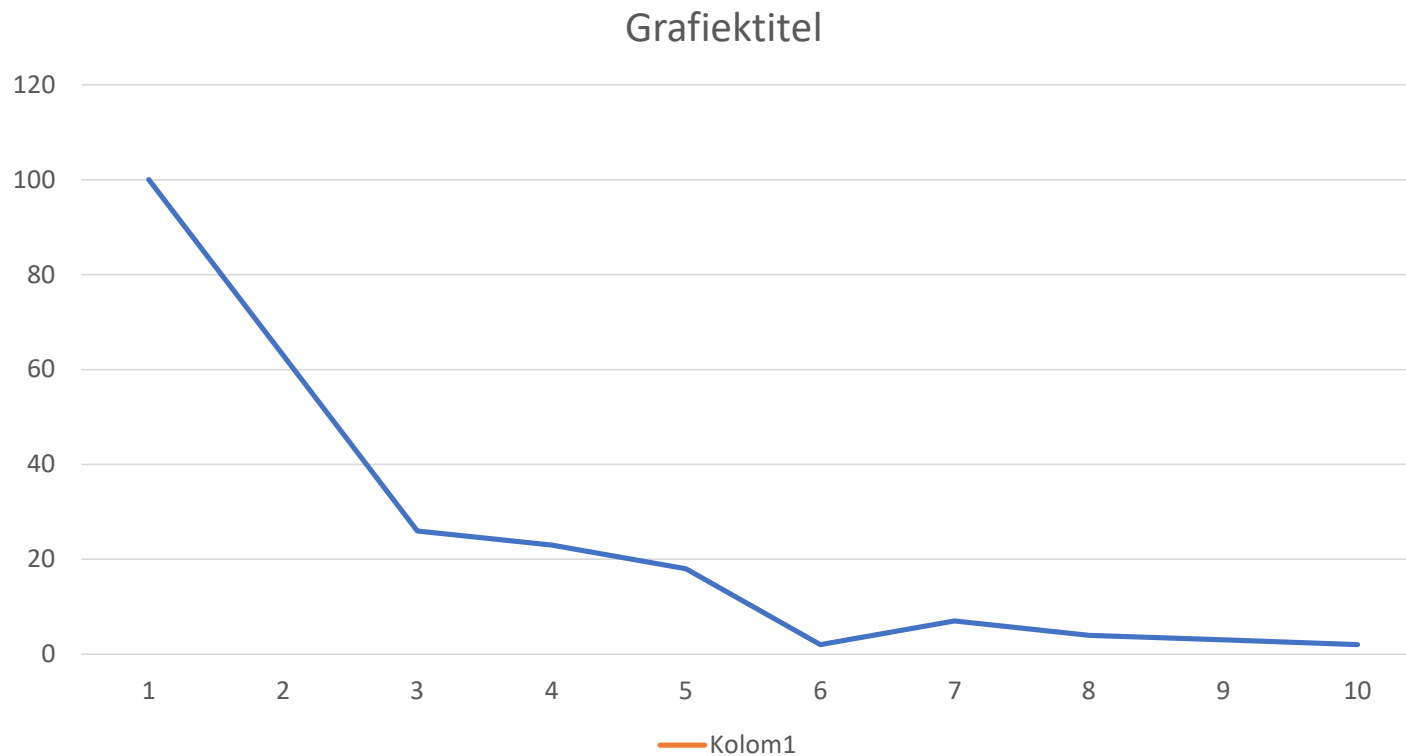
Ondertitel

- **Wie zijn de aanvragers? (top 5)**
 1. Kinderen (vaak op aangeven van arts)
 2. Thuiszorgverantwoordelijke
 3. Partner
 4. Geheugenrevalidatie
 5. Geheugenkliniek/ziekenhuis

3. Thuisbegeleiding Foton

Trajectduur

4. Richtlijn diagnostiek van dementie in de huisartsenpraktijk.

Ondertitel

- Overzicht van de aanpak van dementie die gevolgd dient te worden om de diagnose te stellen van dementie in de huisartsenpraktijk.
- DOEL: Vroegtijdige herkenning van de signalen en het stellen van een diagnose van het syndroom.
- NIET het opstellen van een zorgdiagnose en de behandeling en opvolging.
- Syndroomdiagnose kan gesteld worden door huisarts
- Voor subtypering verwijzen naar tweede lijn.
- Belang van subtypering!
 - bejegening
 - opstart medicatie
 - prognose
 - ...
- <https://www.dementie.be/wp-content/uploads/2020/01/2020-Richtlijn-dementie-cebam-validated.pdf>

5. Referentie artsen in de thuiszorg ELZ

- Pilotproject met steun van de Vlaamse Overheid.
- ECD Vlaanderen samen met Domus Medica en experts uit het werkveld.
- **Wat?** Een opleiding in 6 modules voor (huis) artsen.
- **Voor wie?** Huisartsen, neurologen, geriaters of ouderenpsychiater.
- **DOEL:** In elke ELZ een referentie arts dementie die advies geeft aan andere artsen in het werkveld omtrent
 - Herkenning van eerste signalen
 - Diagnose en zorgdiagnose
 - Behandeling en opvolging
- Nauwe samenwerking met regionale ECD's en ELZ.
- Opleiding loopt nog tot 14 december 2023

6. Foton ten dienste van (huis)artsen

Ondertitel

- Thuisbegeleiding
- Ontmoetingsmomenten
- Info en advies
- Vorming
- Beschikbaarheid documentatiecentrum
- Netwerk met referentie arts dementie

Expertisecentrum en thuisbegeleiding dementie

Foton

Biskajersplein 2

8000 Brugge

050 44 67 93

foton@dementie.be

Dank u voor uw aandacht!